

Sportjournalist Berten Bafcop

Luc Adriaen

Nonkel Albert

In onze jeugd hebben we nog de tijd gekend dat we te voet of per fiets naar het college gingen en dat de radio hoofdzakelijk klassieke muziek en saaie berichten gaf. De tv begon schoorvoetend, maar enkel de zender 'Rijsel' kon worden ontvangen; Poperinge lag 'Bachten de Kupe' en werd vanuit Brussel nog niet opgemerkt.

In die tijd hadden we een winkel in de Krombkestraat en zo moest ik dagelijks meerdere keren de heuvel Pottestraat-Krombkestraat beklimmen met de fiets; in die tijd was het een aftandse vooroorlogse fiets. Bovenop de heuvel stond de herberg *De Klimop*. Telkens ik daar kwam, voelde ik me net als een renner die L'Alpe d'Huez overwonnen had. Dit gevoel versterkte natuurlijk wanneer de Ronde van Frankrijk bezig was. Wanneer het wijkermis was, werd er een echte koers gereden, wat zeer veel volk trok. Zelfs in de jaren 20 zag het er zwart van het volk.

Mijn oom - nonkel Albert - was sportjournalist, volgde de voornaamste wielervedstrijden en dus ook de Ronde van Frankrijk. In de krant verschenen dan ook regelmatig artikels van hem. Op school was ik in die periode uitermate trots zo'n nonkel te hebben. Ieder jaar kregen we een prentbriefkaart van nonkel Albert, gepost vanuit een of andere aankomstplaats uit de Tour. Daarop stonden dan de handtekeningen van de renners uit de Belgische ploeg.

Prentbriefkaart van Albert Bafcop
gepost op 2 juli 1947 te Briançon
na de rit Grenoble - Briançon en
ondertekend door: Karel &
Willem van Wijnendaele, Albert
Sercu, Roger Gijselincq, Jean
Breuer, Florent Mathieu,
Raymond Impanis, Briek Schotte,
Maurice Mollin en Norbert
Callens
(Privé-verzameling Luc Adriaen)

Af en toe mocht ik van nonkel ook mee om een koers te volgen in het Heuvelland. Ik was de koning te rijk toen ik samen met Johan, rechtstaande in de hoedenbak van de Volkswagen Kever, door het open dak over de Rodeberg de renners volgde te midden van een mensenzee roepende wielerliefhebbers.

Ik ben zelf een paar keer tijdens de grote vakantie bij hem langs geweest in Kemmel. Dan kon ik met mijn neef Johan Bafcop in de varkenstallen spelen of in de schrijnwerkerij van Cyriel Moerkerke, de schoonvader van nonkel Albert. Meestal was nonkel naar de Ronde en als hij thuis was, mocht ik ook mee naar de boeren om varkens te kopen. Hij had toen een Volkswagen Kever, waarvan de achterraut volging met toeristische stickers uit Frankrijk, Zwitserland en Italië.

Thuis had nonkel Albert een kast met zijn souvenirs. Het waren drinkbussen en fietsonderdelen die hij van renners als geschenk gekregen had. Ik heb eens een echte drinkbus van de Ronde van Frankrijk gekregen. Mijn broer, Johan Adriaen, was zijn petekind en hij heeft zelfs eens een koersstuur uit die kast gekregen, toen hij bij nonkel Albert op vakantie was. Thuis hebben we dit koersstuur op een van die stokoude fietsen geplaatst, de drinkbeker ergens aan het kader vastgemaakt en zo konden we 'onze' Ronde van Frankrijk rijden. We reden richting Krombeke en spraken af wie om beurten met die koersfiets mocht rijden. De aankomst van een 'etappe' was ter hoogte van een afgesproken elektriciteitspaal. Op school vertelde ik van dat koersstuur met drinkbeker en zo kwam men speciaal naar die koersfiets kijken. Dit stuur met plaatje 'S.MAES, V. STEENBERGEN, M. KINT, SCHOTTE' koesteren wij nu nog altijd als een relikwie.

Koersstuur met plaatje 'S.MAES - V.STEENBERGEN - M.KINT - SCHOTTE'
(Privé-verzameling Luc Adriaen)

Albert Bafcop

Albert werd geboren te Reningelst op 2 april 1914 als tweede kind van Arthur Bafcop en Lucie Devos. Het echtpaar kreeg negen kinderen waarvan er twee vroeg gestorven zijn. Daar was één meisje bij: Yvonne Bafcop, mijn moeder. En ook zeven jongens: Albert, Robert, Norbert, Origène, Florent en Herman Bafcop.

Ouderlijke woning: hotel - herberg 'De Reiziger' in 1924.
(Privé-verzameling Luc Adriaen)

Vader Arthur had zich in de moeilijke periode rond Wereldoorlog I door noeste arbeid weten op te werken tot een gekende veekoopman van de streek. Hij bezat het grote hoekhuis aan de Poperingestraat en de Westouterstraat in Reningelst. Hij baatte er na de oorlog WO I eerst een hotel *De Reiziger* uit en later werd het een herberg. Hij bleef zijn hele leven veehandelaar en in de deur van de herberg werd een geslepen glas geplaatst met de afbeelding van runderen in een weide. De herberg *De Reiziger* bleef bestaan tot 1928.

Per fiets naar de Rodeberg omstreeks 1929, Robert, Yvonne, vriendin en Albert Bafcop.
(Privé-verzameling Luc Adriaen)

Arthur was een dorpsfiguur en een goede verteller en Lucie was zeer joviaal, maar alles moest piekfijn in orde zijn. Arthur en Lucie wilden hun kinderen de beste opvoeding en het beste onderwijs geven. Aangezien Arthur veel handel dreef met Frankrijk, moesten zijn kinderen de Franse taal machtig zijn. Yvonne werd naar de Kostschool der Damen van St.-Niklaas te Kortrijk gestuurd terwijl Albert de humaniora van het college te Poperinge volgde. Zijn lesgever, E.H. Elie Boone was zeer streng. Albert was een goede student, maar kwam in aanvaring met 'professor' Boone. Na het lager middelbaar besloten zijn ouders hem voor drie jaar naar het college van Rijsel te sturen: op die manier zou hij het Frans nog beter leren. Albert, 'le petit Belge', slaagde erin om zijn humaniora in Rijsel te beëindigen als primus van zijn jaar. In die periode organiseerde het college van Rijsel uitstappen met de leerlingen tijdens vrije dagen naar verschillende streken in Frans-Vlaanderen. Waarschijnlijk heeft hij daar zijn kennis en voorliefde voor die regio opgedaan.

Wanneer de kinderen Bafcop thuis waren, werd er samen gespeeld en met de fiets naar de Rodeberg gereden. Westouter en de West-Vlaamse bergen liggen op een boogscheut van Reningelst. Toen Albert en Robert na hun studie in het veehandelbedrijf van vader stapten, moesten ze hard werken maar van vader Arthur kregen ze de toelating te stoppen van 12 u tot 14 u. Dan trokken ze samen met de fiets naar de West-Vlaamse bergen. Ze konden beiden goed fietsen en vooral Robert was hierdoor bezeten. Hij had zelfs de ingesteldheid om een renner te worden. Moeder Lucie vond renner worden maar niets. Robert ging toen regelmatig - zogezegd - naar een koers kijken, maar in werkelijkheid reed hij de koers mee en toen hij eens een koers gewonnen had, vernam Lucie dit van andere mensen vóór dat Robert thuiskwam. Iedereen sprak lof over deze beloftevolle jongen en vanaf dat moment mocht hij ook echt koersen.

In die tijd - en ik verneem dat dit in Oost-Vlaanderen en Brabant ook gold - was er een ongeschreven wet tijdens de kermiskoersen dat de koers bepaald werd door de oudere renners. Men moest eerst in dienst rijden van de oudere en de oudere renner op zijn beurt moest de jongere leren 'afzien'. Om een 'Flandrien' te worden moest men kunnen afzien en daarvoor kwamen ze in de 'kweekschool' van de oudere renners. Zo werd de koers verdeeld, er werd bepaald wie een premie mocht pakken en wie mocht sprinten. Wanneer een jongere plots begon door te rijden kwam een oudere hem aanmanen het kalmer aan te doen en af te wachten. Indien hij niet luisterde, kwam men naast hem rijden en met de elleboog duwen waardoor hij naar de gracht af moest wijken. Bij protest van de jongere zei men gewoon dat men beter moest luisteren.

Briek Schotte met een lekke band in de Ronde van Frankrijk van 1948. Dat jaar reed de Belgische ploeg met een gele fiets en werd Briek 2e in de eindstand. Briek had last van aderspatten en droeg hiervoor speciale knelkousen.
(Privé-verzameling Luc Adriaen)

Robert Bafcop echter, vol jong geweld en energie, trok zich daar niets van aan, dacht enkel aan winnen. Dit was echter niet naar de zin van de oudere renners en tijdens een kermiskoers reed een van hen bewust tegen het achterwiel van Robert aan zodat hij in de modder en kiezel terecht kwam. Robert werd afgevoerd met open wonden. Hij is maanden ziek geweest. Voor Lucie was dat er te veel aan en sindsdien bleef de koersfiets van Robert op haar aansturen 'aan de haak'.

Het belette niet dat de broers Bafcop wel met het wielrennen begaan bleven. Ze zetten zich in voor de plaatselijke wielclubs en organiseerden meerdere wielervedstrijden voor liefhebbers, junioren en nieuwelingen onder de benaming 'Berg en Dal'. Het huis Bafcop te Reningelst, dat sinds 1928 wel geen herberg meer was, werd in het West-Vlaamse wielermilieu rap bekend en veel renners vertoefden er tijdens hun trainingen langs de West-Vlaamse bergen.

Berten Bafcop

De jeugdige fietstochten naar de Rodeberg, de prestige sprinten met broer Robert en het verblijf aan het college van Rijsel met de uitstapen zijn wel de basis geweest voor Albert Bafcop om voor de rest van zijn leven bezeten te zijn van de wielersport, het Heuvelland en Frans-Vlaanderen.

Net als zijn vader was hij overal graag gezien. Hij stond bekend als Berten Bafcop. Zijn andere broers Robert en Norbert werden nooit als Berten aangesproken. In de weekends trok hij naar de koersen van

de streek en van Frans-Vlaanderen. Ook organiseerde hij koersen in de streek en leverde de wielersportbijdrage in *De Poperingenaar* (een weekblad voor de streek Ieper-Poperinge) en later *Het Wekelijks Nieuws*. Hij leerde er veel wielersportmensen kennen. Zo ook Karel Van Wijnendaele, de oprichter van de sportkrant *Sportwereld*.

Karel Van Wijnendaele, pseudoniem van Karel Steyaert, had in 1912 met August De Maeght *Sportwereld* opgericht en in 1913 de Ronde van Vlaanderen. In 1930 werd *Sportwereld* een dagblad, waardoor er dagelijkse bijdragen moesten geleverd worden waarvoor Karel Van Wijnendaele medewerkers zocht en ook het gebied uitbreidde. Van Karel Van Wijnendaele wordt gezegd dat hij net als Hendrik Conscience zijn volk leerde lezen. Karel had de gave om de feiten met een 'sprekende' taal te kunnen voorstellen. Zijn sportverslagen waren soms ook echte prozastukjes. In het Sint-Romboutscollege te Mechelen was in de poësis van Mr. Verwimp (1952) Karel Van Wijnendaele dan ook 'verplichte literatuur' en een voorbeeld voor de studenten.

Berten Bafcop had ook de gave om op een sappige en volkse manier de gebeurtenissen te verwoorden en werd aanvankelijk door Karel Van Wijnendaele gevraagd om de wielerslagen van de streek en vooral van Frans-Vlaanderen te bezorgen aan de redactie. In de tijd dat hij een liefde had, ging hij iedere zondagmorgen eerst naar Kemmel naar de herberg *De Nieuwe Waterloo* van Maria Moerkerke en vandaar vertrok hij met de fiets naar Noord-Frankrijk om een wielervedstrijd te verslaan. In die tijd (de jaren vóór de Tweede Wereldoorlog) waren er hoofdzakelijk wedstrijden voor beginnelingen en liefhebbers in de Westhoek. In Noord-Frankrijk waren er veel

Berten en Briek samen te Valkenburg na het Wereldkampioenschap op 22 augustus 1948.
(Privé-verzameling Luc Adriaen)

koersen, ook voor beroepsrenners zoals de Ronde van Noord-Frankrijk. Zo ging hij met de fiets naar Amiens en St.- Omer. Na de wedstrijd reed hij terug naar de *Nieuwe Waterloop* te Kemmel van waaruit hij de uitslag naar *Sportwereld* doorbelde, later (na de overname in 1939) naar *Het Nieuwsblad-Sportwereld*.

Af en toe mocht Berten een sportbijdrage van een koers verzorgen. Karel Van Wijnendaele evalueerde hem. Op zekere dag vroeg Karel hem welke koers hij eens wilde volgen. Hij was zielsgelukkig dat het hem gelukt was om samen met de legendarische Karel Van Wijnendaele het wielergebeuren van op de eerste rij te kunnen meebeleven. Zijn eerste koers met Karel Van Wijnendaele was Bordeaux-Parijs. Het werd zijn leerschool. Hij mocht direct de wagen besturen want, zei Karel: "Tussen Bordeaux en Tours gebeurt er niets en als alles meevalt neem ik in Poitiers over, want vanaf Poitiers wordt de koers gemaakt". Berten nam plaats achter het stuur, was hoffelijk in het verkeer en durfde zich niet laten gelden in de volgerskaravaan. In de kortste tijd belandde hij achteraan de groep. Dit was natuurlijk niet naar de zin van Karel die dan maar direct het stuur overnam. Dit voorval zal hij zich zijn verdere loopbaan goed herinneren en hij werd een van de beste en meest gewaardeerde autobestuurders, altijd op de loer om als eerste te kunnen reageren.

De volgende testen waren goed en hij mocht meer koersen volgen en artikelen schrijven. Op zekere dag vroeg Karel aan Berten of hij soms de Ronde van Frankrijk zou willen volgen. Berten was deze keer in de zevende hemel: het summum, het grootste wielergebeuren zou hij zelf kunnen meemaken! Hij zou de ronde 27 keer kunnen meemaken! Steeds was hij de vaste chauffeur van de ploeg. Hij was zeer stuurvaardig en had de gave en intuïtie om in het chaotische massagebeuren (wat een Tourkaravaan is) te weten waar zich te plaatsen en hoe lang te wachten. Hij kon zich als geen ander tussen toeterende en kronkelende slierten wringen en toeslaan met de bedoeling informatie te bemachtigen die dan de volgende dag in *Het Nieuwsblad-Sportwereld* verscheen.

Berten organiseerde zelf veel kleine koersen in de streek en droomde van grote evenementen. Dit kwam met het uitstippelen van een echte veldrit op zijn geliefde Rodeberg. De berg, die hij zelf zo goed kende met van die kleine venijnige klimpartijen en het 'Hellegat', waar men zich als in een afgrond adembenemend naar beneden stort, werd het terrein. De eerste uitgave werd op zondag 17 februari 1935 gereden. Jef Demuyser won en werd West-Vlaams kampioen.

De eerste echte profwedstrijd te Poperinge werd op dinsdag 4 juli 1939 georganiseerd ter gelegenheid van de inhuldigingsfeesten van burge-

Berten staat Ward Van Ende bij en verneemt het relaas van de ongelukkige val.
(Privé-verzameling Luc Adriaen)

meester Van Walleghem. Bij de organisatie van deze koers was Berten nauw betrokken. Hij was tevens de officiële afgevaardigde van de B.W.B. Op de perstribune zat hij naast Karel Van Wijnendaele. De voornaamste Vlaamse renners namen aan deze koers deel: Lucien Storme, Romain en Sylveer Maes, Lucien Vlaemynck, Juul Lowie, Felicien Vervaecke, Sylvain Grysolle en Richard Depoorter.

In de streek werden 'sportavonden' gehouden waar B.V.'s over sport, in het bijzonder over wielrennen, praatten. Berten nam hiervoor het initiatief en verzorgde dit in Kimmel in de herberg rechtover zijn woning en ook bij zijn broers in Reningelst en Vlamertinge. Een graag geziene gast in die sportavonden was Briek Schotte. Ook heeft hij eens een avond verzorgd met de legendarische Lucien Buysse, de 'Flandrien', die in 1926 de Ronde van Frankrijk won met bijna anderhalf uur voorsprong op de Luxemburger Nicolas Frantz. In een helse Pyreneeënrit had Buysse toen de fundamenteën voor zijn eindzege gelegd.

Berten Bafcop staat echter niet bekend als wedstrijdorganisator of als moderator op sportavonden. Wél als de sportjournalist die aan de zijde van Karel Van Wijnendaele de Ronde van Frankrijk volgde. Later vormden ze met Willem Van Wijnendaele een geslaagd trio, waarbij Berten steeds de trouwe chauffeur was en hen naar de actualiteit bracht. Karel en Willem waren fulltime sportjournalisten die de bladzijden van *Sportwereld* vulden. Ze stonden onder druk om iedere dag de bladzijden te produceren. Al wat ze interessant vonden en de lezers kon bekoren, werd in de krant gedrukt. Uitspraken van ren-

ners aan de aankomst of na een tegenslag werden dikwijls de volgende dag uitvergroet in de krant weergegeven. Berten daarentegen, die van de journalistiek niet moest leven en dit als bijberoep had, heeft nooit een renner in een slecht daglicht gebracht. Hij schreef de exacte feiten en zo kon hij de renners in vertrouwen nemen en vernam dan ook veel meer persoonlijke belevenissen. Zijn artikelen in de kranten *Sportwereld*, *Het Nieuwsblad-Sportwereld*, *De Poperingenaar* en *Het Wekelijks Nieuws* waren ondertekend door A.B., Albert Bafcop, of B.B., Berten Bafcop.

Vooraf streekrenners volgde hij op, zoals bijvoorbeeld Richard Depoorter, die in 1915 te Ichtegem geboren was en in 1934 als liefhebber nog samen getraind en gekiekt is geweest met Henri Van Coullie, Romain en Sylveer Maes en Berten vóór zijn ouderlijke woning te Reningelst.

Depoorter won Luik-Bastenaken-Luik in 1943 en 1947 en reed de Ronde van Zwitserland in 1948. In de vierde rit, op 16 juni 1948, van Thun naar Altdorf waren Jean Robic en Ferdi Kübler ontsnapt. Richard Depoorter (die toen tweede in het algemene klassement stond) verliet samen met Stan Ockers het peloton en ging in achtervolging op de twee ontsnapt in de afdaling van de Stustenpass. Richard, die op dat ogenblik virtueel leider was van de ronde, nam vervolgens een duizelingwekkende afdaling aan meer dan 90 km per uur in de mist. In de bocht van één van de tunnels te Wassen stootte hij echter met geweld tegen de wand en viel. Een volgwagen reed hem toen aan. Hij had een gebroken schedel, een wonde aan de neus en een gebroken dij. De ex-renner Francis Pélissier hielp hem overeind en men bracht hem tot aan de ingang van de tunnel. Depoorter stierf even later. Normaal zou Richard Depoorter enkele dagen later gestart zijn in de Ronde van Frankrijk waar hij één van de kopmannen zou worden van de Belgische ploeg. De dood van Depoorter heeft Berten erg aangegrepen. In 1950, het 'Heilig jaar' waarbij eens om de 50 jaar één van de poorten van de basiliek van Rome geopend werd, vertrok Albert met zijn moeder Lucie, zus Yvonne en broer Herman met de auto op bedevaart naar Rome. Hij reed daarvoor speciaal via de Stustenpass en Wassen om de plaats van het ongeval van Richard Depoorter te bezoeken. Aan de ingang van de tunnel was een houten kruis met de naam van Richard bevestigd. Tijdens die reis hebben ze ook Fausto Coppi bezocht die toen na een zware val in het ziekenhuis lag. In het Italiaanse ziekenhuis kreeg niemand de toelating om Coppi te bezoeken.

Berten liet dan maar een ruiker bloemen afgeven met zijn naamkaartje en direct gingen alle deuren open en mocht Berten zijn vriend bezoeken.

Medio jaren vijftig nam Berten samen met de burgemeester van Duinkerke het initiatief om in de plaats van een Ronde van Noord-Frankrijk de Vierdaagse van Duinkerke te organiseren. Het was een vierdaagse rittenkoers met telkens start en aankomst in Duinkerke. De eerste uitgave werd verreden van donderdag 19 mei tot zondag 22 mei 1955, maar viel gelijktijdig met de Ronde van België zodat de belangrijkste Belgische renners toch voor de Ronde van België bleven kiezen. Vanaf 1956 werd de vierdaagse een week vroeger verreden, van 10 tot 13 mei en dan werd het een belangrijke rittenkoers. Berten ijverde om de Kemmelberg in de vierdaagse te integreren. In *Het Nieuwsblad* van 2 april 1956 schreef hij: *“De Izoard is de hoogste en de lastigste col uit de ronde van Frankrijk. De Kemmelberg is het hoogste punt uit Vlaanderen en is tevens ook de bergtop met het grootste klimprocent. Iedere keer dat wij op die twee bergtoppen staan, hebben we altijd weer datzelfde gevoel. Een gevoel dat gemaakt is van grootsheid. Met dat verschil echter, dat de grootsheid van Izoard voortkomt van de ruwheid van de natuur, van de naakte bergtoppen en de onmetelijke afgronden, terwijl men boven op de Kemmelberg dat kleurrijk tapijt voor de voeten krijgt, van het vlakke landschap dat zich uitstrekt van het kolenbekken van Bethune tot aan het blonde Noordzeestrand.”*

In de Vierdaagse van Duinkerke heeft Berten veel vrienden gemaakt, zoals Bernard Hinault die in 1984 won vóór Jean-Luc Vandenbroucke. Op zekere dag werd er aan de voordeur van Berten gebeld. Hilda Bafcop, de oudste dochter, deed open. Er stond buiten een man en een vrouw en de man zei: “C’est pour monsieur Albert!”, waarop Hilda antwoordde: “Wie mag ik aanmelden?”. De man antwoordde “Bernard Hinault”.

Met de meeste renners was Berten bevriend, maar met Briek Schotte was er een hechte band. De overwinningen van ‘ijzeren’ Briek deden Berten dubbel zoveel deugd. Denken we maar aan de ritoverwinning van Briek Schotte in de Ronde van Frankrijk van 20 juli 1947 te Parijs waarbij Briek 1’17” voorsprong had en de twee vrienden elkaar in het Prinsenspark wuivend begroetten. De twee wereldkampioenschappen waarin Briek zegevierde, leverden ook beklijvende momenten op: het waren de edities van 1948 (Valkenburg) en 1950 (Moorslede). Na Valkenburg ging Briek speciaal naar Reningelst om Berten en de ganze familie Bafcop te groeten. Jaarlijks werden er gentlemenkoersen gehouden waarbij een renner met een B.V. gekoppeld werd. Briek Schotte, die tot de wielclub S.V. Deerlijk behoorde, heeft met Berten dergelijke koersen gereden.

De Ronde van Frankrijk volgen met de wagen, constant gejaagd zijn om de beste plaats te hebben, als eerste aan de eindmeet te staan om de indrukken van winnaar en verliezer te vernemen en dan tot

's avonds laat de hotelkamers afschuimen op zoek naar informatie, was zeer zwaar werk. Keer op keer zei Berten na een Ronde: "Nu is het de laatste keer geweest!". Want hij was totaal 'op' en toen moest hij nog de achterstand in zijn handelszaak inhalen. Hij had het geluk dat zijn broer Florent Bafcop tijdens zijn afwezigheid de lopende zaken van de varkenshandel overnam. Doch de ambiance die in de Ronde van Frankrijk heerste was iets dat in geen enkele andere koers te vinden was. Wanneer men zich tegen november moest inschrijven voor de volgende Ronde, dan deed Berten dat en leefde naar de volgende ronde toe. Het werd een verslaving. Wanneer Berten na 27 jaar stop-te nam Harry Van Den Brempt deze taak over.

De winnaar, maar ook de verliezer en zeker de kleine man, de helper die ten koste van alles ten dienste staat van de kopman, zijn voor Berten dé verhalen. Een typisch verhaal zijn de belevenissen van Ward Van Ende in de Ronde van 1950. In de elfde rit op 25 juli van Pau naar Saint-Gaudens moesten daags na de rustdag in Pau de Aubisque, de Tourmalet en de Aspin beklommen worden. Ward Van Ende viel, maar reed met schaafwonden aan armen en benen verder tot de aankomst waar hij door de Tourdokter in de Rode-Kruiszaal verzorgd werd. Berten wachtte hem daar op en vernam als eerste zijn verhaal. Te Nice schrijft Berten over de zestiende rit op 30 juli van San Remo naar Nice: "Ward Van Ende, de man die voor alles goed is, en eerst niet te best klom op de Castillon, wachtte Impanis op (Impanis was gevallen en de ketting was in twee knopen geraakt). Daar had Sylveer Maes kunnen zien dat Ward klimmen kon, want hij heeft Impanis letterlijk mee naar boven getrokken." Ward vervolgt: "Op de Turini heb ik gevoeld dat het weer gaat. De pijn die ik ondervind telkens ik aan het stuur moet trekken, houd ik voor mezelf en zal ik wel verdragen. De benen zijn echter weer los gekomen en in de Alpen ben ik er zeker van dat ik Stan de nodige steun zal kunnen geven."

Tijdens de Ronde van Frankrijk 1953 verscheen in *Het Nieuwsblad* een strip van 3 tot 27 juli: de 'Ex- æquo'-strip. In deze strip van de hand van Bert Wilbiss werd de wielwereld op zijn kop geplaatst. Het verbeeldde het rondevaerhaal van een geheimzinnige wielkampioen 'Ex- æquo' en zijn staf: zijn verzorger Willem, zijn technische raadgever Karel en zijn mecaniciens Berten. Het viertal werd lastig gevallen door opdringerige reporters en beleefden zo vele avonturen. Het was uiteraard een parodie op de reportersploeg van *Het Nieuwsblad-Sportwereld* in de Ronde van Frankrijk namelijk: Willem Van Wijnendaele, Karel Van Wijnendaele en Berten Bafcop.

In 1955 verscheen een nieuwe stripreeks tijdens de Ronde van Frankrijk: *De Avonturen van Polke Puf*; ook van de hand van Bert Wilbiss. Op het eerste blad stonden de hoofdfiguren van de strip en in

De strip 'De Avonturen van Polke Puf' tijdens de Ronde van Frankrijk 1955. (Privé-verzameling Luc Adriaen)

feite alweer de reportageploeg van *Het Nieuwsblad-Sportwereld*. Het zijn: de fotograaf; Bertin Bafcop met zijn onafscheidelijk notaboekje in de hand; Karel Van Wijnendaele met sigaar, die zijn pen scherpt om de nieuwe ronde te verslaan - hij heeft zijn sporen overigens al verdiend want aan zijn pen hangen meerdere decoraties -; Polke Puf, de stripfiguur en ten slotte Willem Van Wijnendaele die het grootste schrijfwerk zal moeten doen en afgebeeld staat als inktdrager.

In de Tour van 1958 verscheen Bertin als een cowboy aan de start. Hij had van een bevriend Canadese varkenshandelaar die op bezoek gekomen was een hoed, sjaal, hemd en broeksriem gekregen. De eerste twee ritten liepen door Vlaanderen. Zijn vriend en collega Louis

Ex-Æquo strip tijdens de Ronde van Frankrijk 1953. (Privé-verzameling Luc Adriaen)

De 'cow-boy' Berten Bafcop met Jozef Planckaert en Armand Desmet; Berten in volledige outfit: cowboyhoed, sjaal met stierrijder, broeksriem met stierenkop en sigaar in 1958. (Privé-verzameling Luc Adriaen)

De Lentdecker schreef hierover op 28 juni 1958 in zijn rubriek *De Ronde zonder Sport*: "...Alleen één lid van de rondekaravaan werd luider toegejuicht dan Planckaert: onze Berten Bafcop, die ook door zijn Westvlaamse land reed. Berten had nochtans zijn best gedaan om onopgemerkt te blijven. Hij droeg alleen een monumentale cowboyhoed, die regelrecht uit de Wild-west rodeo kwam..."

In die tweede rit van Gent naar Duinkerke werd Wingene aangedaan. Wingene is vermaard om zijn Breughelfeesten. Om deze reden stopte de Tourleiding er en werden ze er door de gemeente op een Breugheliaanse wijze vergast. Berten dronk er samen met Tourbaas Jacques Goddet en Karel Van Wijnendaele een Vlaamse pot gerstenat.

Niet alleen met de renners maar ook met de collega's journalisten kon Berten het goed stellen. Uiteraard klikte het met Karel en Willem Van Wijnendaele maar zeker Louis De Lentdecker (LDL) was vriend aan huis. Louis volgde ook de Ronde van Frankrijk en schreef ook randartikels in *Het Nieuwsblad*. Ook hij was (net als Berten) een levensgenieter en 'Bourgondiër': niet moeilijk dat het klikte tussen de twee. Ze kenden alle goede restaurants wanneer ze samen op zwier waren tijdens de Ronde van Frankrijk. Het werd keer op keer een feest. Een stopplaats was zeker het hotel *Hostellerie des trois Seigneurs* te Massat in de Pyreneeën. De hoteleigenaar en kok was René Casaban, een uitgeweken Spanjaard die met Bertha De Bruyne getrouwd was, de tante van Fred De Bruyne. Het was een klasserestaurant en men kwam er zelfs van Parijs om er te eten. Ook was het een smokkelverzamelplaats van waaruit men per fiets de Pyreneeën in trok om drank te smokkelen.

Jos Van Landeghem was sportjournalist van *De Gazet van Antwerpen* en ook vriend aan huis bij Berten. In de Tour kwamen ze 's avonds geregeld samen en spraken de zaken met wederzijds respect af zodat iedereen de gelegenheid had aan journalistiek te doen.

Ook Mark Vlaeminck heeft als journalist de Ronde van 1973 gevolgd en Berten goed gekend. In het maandblad *De Journalist*, het magazine van de Vlaamse Vereniging van Beroepsjournalisten (VVJ) van 23 november 2004 schrijft Mark Vlaeminck een column over de Persplaat in de auto. Typisch is dat het zijn wedervaren is met Berten: "...Eén keer in mijn journalistieke loopbaan heb ik de Tour de France gevolgd. In 1973 was dat, en ik moest elke dag voor *De Standaard* een cursiefje schrijven over de koers. Het was het jaar dat Luis Ocaña won omdat Eddy Merckx niet meereed. En aangezien Merckx de enige renner was die ik kende, liep ik wat verloren tussen al die collega's die wel iets snapt van sport. Het verraste me dan ook dat na een Pyreneeënrit in de perszaal in Font-Romeu een man naar me kwam die zei: 'Gie zie gie zekerst Vloamienktsje?' Ontkennen had geen zin want hij debiteerde zijn woorden op de toon van een paus die een dogma afkondigt, en niet als iemand die gewoon een vraag stelt. En gezien ik een paar jaar eerder in Leuven bij professor Van Windekens met succes de cursus Vergelijkende Spraakkunst der Indo-Europese Talen had gevolgd, was ook dat West-Vlaams geen onoverkomelijk bezwaar. Bleek dat mijn gesprekspartner niemand minder was dan de legendarische Berten Bafcop uit Kemmel. Vehandelaar van beroep en sportmedewerker bij *Het Nieuwsblad* voor zijn plezier. Jaren later wou ik langs een godvergeten landweg vanuit Frans-Vlaanderen het West-Vlaamse Heuvelland binnenrijden toen daar plots aan een grenspost - er waren toen nog grensposten - een douanier zijn hand opstak en me deed stoppen. "Aje voor Berten komt, kzal je geirn utleggen woar dat tis", sprak de geüniformeerde beampte. De man had immers de persplaat op mijn auto gezien en daaruit de conclusie getrokken dat de enige reden voor mijn komst niets anders kon zijn dan een collegiaal bezoek aan 'Berten van de gazette'. Hoewel ik dat oorspronkelijk niet van plan was, ben ik dan toch naar Bafcop gereden voor een hernieuwde kennismaking. Achteraf bleek dat een van de zeldzame verstandige beslissingen te zijn die ik als jongere reporter nam. Want Bafcop had een dochter en die jongedame beoefende het nobele beroep van handelaar in wijnen. "Ikke verkope kik zweuns en zie verkoopt zie weun", verklaarde vader Berten. Een zwijn heb ik daar nooit gekocht, wijn wel. Dat ik mijn wijnkeldertje jaren lang heb kunnen vullen met 'goei marchandies' was dus een rechtstreeks gevolg van het feit dat ik de grens was overgestoken met mijn goed zichtbare autopersplaat..."

Berten, de levensgenieter die steeds aan eten, drinken en plezier maken dacht, werd met de jaren dan ook steeds maar dikker. Toen het

te veel werd kon het thuisfront hem overhalen naar de dokter te gaan die hem een vermageringskuur voorschreef. Hij was volledig akkoord en volgde gedwee de raadgevingen van Maria, Hilda en Greta op. Na weken van vasten en speciale voeding stelden ze echter vast dat zijn gewicht maar niet afnam. Er werden gymnastiektoestellen gekocht, niets baatte. Na een tijd kwam het uit: voor hij 's middags naar huis ging, sprong hij nog rap in zijn restaurant van Belle binnen. De dokter zei toen dat men de gewoonte en levensstijl niet zomaar zonder risico kon veranderen en de rem werd afgezet. Zijn levensstijl heeft hij gelukkig zo tot het einde kunnen volhouden. Na een rijk en mooi leven stierf Berten Bafcop te Kemmel op 5 maart 1986.